

HAMSUN-NYTT

Hamsun-Selskapets informasjonsblad 3/2026

Der fuglen forsvant ruller nettopp en nise i vannskorpen, det er som den stuper kråke i den dype fløyel.
(Rosa, 1908)

Rikholdige Hamsundager!

Festivalen Hamsundagenes samlings- og høydepunkt var uten tvil litteratureseminaret som gikk over to dager, 4. og 5. august. Det var utvikla i et samarbeid mellom Hamsunsenteret og Hamsun-Selskapet. Seminarrets hovedansvarlige, som også geleida deltakerne gjennom det hele, var **Alvhild Dvergsdal** og **Sigurd Stranda**, mens organisatorisk primus motor var **Anita Overlev**. Alle disse tre er ansatt ved Hamsunsenteret.

4. august er dikterens fødselsdag, og Hamsun-Selskapet starta dagen med å legge blomster på Hamsun-bysten i Hamsund.

Deretter var det tid for den offisielle åpninga av Hamsundagene, også den foregikk i Hamsund, inne på grendehuset nedenfor Hamsuns barndomshjem. Flere bidro til høytidelige rammer i form av taler og konsert før selve åpningsforedraget: «Den omsorgsfulle Hamsun» ved kultur-

historiker **Ivar Roger Hansen** (til høyre i bildet. De andre er fra venstre: Inger og Gunnar Berger, Terje Øien og Truls Nilsen). Hansens foredrag var krydra med foto, brevsitat og andre kilder som illustrerte ulike omsorgsider Hamsun viste gjennom et langt liv. Både den faglige og den underholdende verdien på presentasjonen var høy. En proppfull sal fikk se den omstridte forfatterens engasjement for sine medskapninger fra en sjelden vinkel.

I Æventyrsalen på Hamsunsenteret var første post professorene **Tore Rem** og **Terence Cave**. De presenterte arbeidet sitt med nye engelske oversettelser av *Sult* og *Pan*, ga konkrete eksempler på dilemmaer og drøfta løsninger de endte opp med. Hamsun er ikke alltid enkel å oversette! Førsteam. **Birgitte Furuberg Moe** fulgte deretter, og

tematiserte skyld og religiøse perspektiver knytta til *Paa gjengrodde Stier* (1949). Hun er helt overbevist om at Hamsun ble troende kristen mot slutten av 1940-tallet. På siste post den første seminardagen stilte litteraturviter **Sigurd Stranda** følgende spørsmål til et knippe Hamsun-kjennere: «Hva er favoritt-Hamsun-novella di og hvorfor? Du har 7 minutter på å svare». Prof. **Ståle Dingstad** valgte «Paa Tourné», nestleder i Hamsun-Selskapet **Truls Nilsen** tok «Paa Blaamandsø», prof. **Lisbeth Wærp** «Livets Røst», prof. **Eirik Vassenden** «Erobreren», tidligere sogneprest i Hamarøy **Rolf Steffensen** blinket seg ut «Damen fra Tivoli» og leder i Hamsun-Selskapet, **Hege Faust** avrunda med «Dronningen av Saba». Dette var et artig konsept som vekka leselysten til publikum! Kanskje kommer en ny novelleantologi ut av prosjektet?

Onsdag 5. august, seminarets dag to, starta med at **Dingstad** og førsteam. **Frode L. Boasson** presenterte sin vitenskapelige utgave av *Pan* (publisert digitalt i 2025). Foruten å redegjøre for overordnede perspektiver på arbeidet, drøfta de hva det fyldige forordet og noteapparatet kan tilføre forståelsen av *Pan* (og i større perspektiv: Knut Hamsuns forfatterskap). Professor **Henning H. Wærp** fulgte opp med en samtale med de to, som ikke var enige i alt de uttalte seg om, f.eks. framstillinga av kvinner i *Pan*.

Hamsuns Amerika-pamflett fra 1889, *Fra det moderne Amerikas Aandsliv*, var emnet til fag- og forskningsansvarlig ved Hamsunsenteret, **Alvhild Dvergdsdal**. I lys av dagens politiske USA kan noen av Hamsuns kritiske analyser selv i dag oppfattes som treffende. Både innfallsvinkler og skriveteknikker i Amerika-boka kan dessuten bidra til å forstå mer av det moderne skjønnlitterære forfatterskapet Hamsun holdt på å

utvikle rundt 1890. Seminaret bevega seg fra USA og over til det høye nord: Postdoktor **Beatrice Reed** er i gang med et bokprosjekt om samiske karakterer og motiver i Hamsuns bøker, bl.a. på bakgrunn av innsikter fra Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport (2024). Reed fortalte om prosjektet og presenterte eksempler på funn, i hovedsak bestående av mer eller mindre flatterende sitater, som hun og to andre i prosjektet, Ingri L. Ramberg og Andreas Lødemel, har gjort så langt.

Bildet viser noen av seminardeltakerne i mer avslappede omgivelser på kafe Sult etter seminarlutt. Fra venstre: foreleserne Dingstad, Vassenden og Rem pluss forfatter og bildekunstner Lars Elling.

Helene Uri, forfatteren og språkforskeren, valgte en morsom og publikumsinkluderende form på sitt foredrag. Det handla om kjønnet språk, herunder forskjeller i frekvens av enkeltord hos norske forfattere av alle kjønn og hos Hamsun spesielt. Hamsun har en del dialoger i bøkene sine, og derfor kom muntlige fraser som «javel», «haha», «kortsagt» og «værsågod» høyt oppe på lista hans. Mer interessant var en

hyppig bruk av «opplivet» og «skinnsyk». Det er to følelser man kan gjenkjenne hos mang en Hamsun-karakter! Etter Uri var tida kommet for siste seminarpost.

Professor **Eirik Vassenden** fortalte om boka han planlegger å publisere i 2027. Den vil ta for seg vandrernes maktbegjær «mellom kontroll og kaos» hos Hamsun. August er en av disse urolige sjelene.

I tillegg til å være med medarrangør av seminaret, finansierte Hamsun-Selskapet en faglig frokost-samtale den 6. august med tittelen «Hamsun i skolen». På podiet satt førsteam. **Frode L. Boasson**. Han underviser bl.a. lektorstudenter i nordisk ved UiB. Blant flere viktige poenger han hadde på hjertet, kan nevnes at læreplanens kompetansemål for litteratur i norsk for videregående skole handler for mye om analyse og for lite om leseglede og friere refleksjon. Hva angår det etisk problematiske versus det kunstnerisk glitrende hos Hamsun, må begge deler alltid med når Hamsuns skjønnlitterære tekster er tema i undervisninga, mente Boasson.

Årsmøtet i Hamsun-Selskapet 2026

Årsmøtet ble gjennomført 4. august 2026 på Skogheim. I tillegg til de vanlige postene med årsberetning og økonomi, ble det en debatt rundt veien videre for Hamsun-Selskapet. Styret foreslo å starte et arbeid nå med å revidere vedtektene, og årsmøtet godkjente dette. Revideringsforslagene legges fram til avstemming på årsmøtet i 2028. Under punktet valg ble to faste styrerepresentanter hvis verv var på valg i år, gjenvalgt for en ny fireårsperiode. Blant varamedlemmene var det to som hadde varslet at de ønska å trekke seg, blant dem prof.em. Nils Magne Knutsen ved UiT, som har vært med i styret siden Hamsun-Selskapets begynnelse i 1988 (!). To nye varaer ble valgt. Du kan få oversikt over det nye styret og øvrig årsmøtereferat i protokollen [her](#).

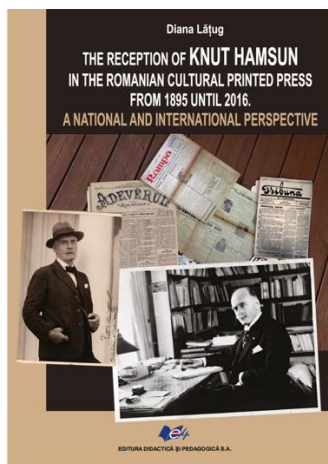

Etter årsmøtet var det klart for en sosial kveld på Skogheim med lett servering, gitar og sang ved Arve Gunnar Heløy, Hamsun-quiz (bildet viser engasjementet!), deling av gode historier og som alltid trivelig mingling. Kvelden var godt besøkt, men det er alltid plass til flere!

Hamsun i Romania

Hamsun-Selskapet har gjort intervjuer med tre utenlandske Hamsun-forskere som har doktorgrad på Hamsun. Vi trykker det første intervjuet i denne utgaven av Hamsun-Nytt, og trykker de to andre i de kommende utgavene. Først ut er:

Diana Lăţug, universitetslærer ved Babeş-Bolyai-universitetet i Romania

1. Når og hvor ble du kjent med Hamsuns forfatterskap?

Jeg ble kjent med Hamsuns forfatterskap under bachelorstudiet i engelsk og norsk ved Det humanistiske fakultet ved Babeş-Bolyai-universitetet i Cluj-Napoca i perioden 2006–2009. Universitetet er det eneste i Romania der man kan studere norsk som hovedfag eller bifag på bachelornivå. Interessen min for Hamsun ble særlig vekket i 2008, da jeg valgte forfatterskapet hans som tema for bacheloroppgaven og gjennomførte et kort forskningsopphold ved UiT Norges arktiske universitet i Tromsø.

2. Hva handler doktoravhandlingen din om? (Hvorfor valgte du dette emnet? Hva fant du ut?)

Doktoravhandlingen min, veiledet av professor Sanda Tomescu Baci, handler om mottakelsen av Knut Hamsun i rumensk kulturpresse fra 1895 til 2016, sett i en nasjonal og internasjonal sammenheng. Som nevnt ble jeg kjent med Hamsuns forfatterskap under bachelorstudiet og fortsatte å arbeide med det under masterstudiet. I et kurs om kulturelle forbindelser mellom Romania og Norge, med særlig vekt på mottakelsen av norsk litteratur i Romania, skulle vi velge én forfatter. For meg kom valget nesten av seg selv: Hamsuns litterære univers hadde allerede fascinert meg. Dette ble utgangspunktet for doktorgradsprosjektet mitt.

Med utgangspunkt i 283 artikler undersøkte jeg utviklingen i den rumenske resepsjonen. Mellomkrigstiden viste seg å være den mest aktive perioden, mens interessen ble sterkt redusert etter andre verdenskrig og under kommunismen. Jeg fant også at særlig tysk kultur, men også fransk og russisk kultur, spilte en viktig rolle i formidlingen av Hamsun til Romania.

I den sammenlignende delen undersøkte jeg mottakelsen i Russland, Storbritannia, Tyskland og Frankrike som sentrale europeiske kulturer, og i Ungarn og det tidligere Jugoslavia som perifere kulturer. Russland fikk tidlig en omfattende Hamsun-resepsjon, mens mottakelsen i Storbritannia utviklet seg annerledes og var mer begrenset. Tyskland var den viktigste formidlingskulturen og bidro avgjørende til Hamsuns europeiske gjennombrudd, mens Frankrike også formidlet verkene og informasjonen om forfatteren videre til andre kulturer. Sammenligningen med Ungarn og det tidligere Jugoslavia gjorde det mulig å undersøke hvordan Hamsun ble mottatt i kulturer med en posisjon som kunne sammenlignes med Romanias. Analysen viste at den rumenske resepsjonen i stor grad fulgte utviklingslinjene i den norske og europeiske mottakelsen, men ofte med en viss forsinkelse og gjennom kulturell og språklig formidling, særlig via tysk og fransk.

3. Hvordan er interessen for Hamsun i Romania i dag?

Interessen er i dag mer begrenset enn i mellomkrigstiden og er hovedsakelig knyttet til et litterært og akademisk orientert publikum. Samtidig ser vi en tydelig fornyet interesse gjennom nyutgivelser, forskning og studentarbeider. De rumenske oversettelsene av Valeriu Munteanu er blitt utgitt på nytt av flere store forlag: *Pan* og *Victoria* i 2014, *Sult* i 2015 og senest en ny utgave av *Sult* i 2024. Totalt foreligger 14 av Hamsuns titler på rumensk, blant annet romaner, noveller og en reiseskildring.

Den akademiske interessen har også økt etter 2016, med artikler, konferansebidrag og bokutgivelsen av doktoravhandlingen min i 2020. Ved Babeş-Bolyai-universitetet i Cluj-Napoca har flere studenter skrevet bacheloroppgaver om blant annet *Sult*, *Pan*, modernisme, natur og kultur, utenforskap og filmatisering. Hamsun er derfor fortsatt aktuell i Romania, særlig gjennom nyutgivelser, forskning og undervisning, selv om kjennskapet til forfatterskapet blant det brede publikum fortsatt er relativt begrenset.

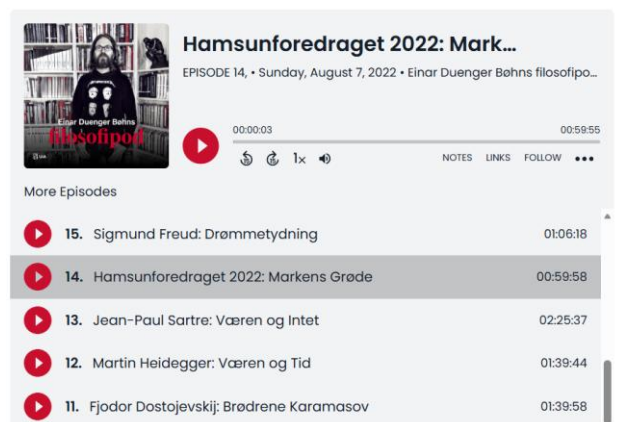
Hva skjer på Hamsun-fronten i Grimstad i høst?

Lurer man på det, er svaret at leder i Grimstad Bys museer, Anita Estensen, foredrar om Hamsun og Nobelprisen den 6. oktober, mens 18. november er viet til Ivar Roger Hansens foredrag om den omsorgsfulle Hamsun (samme supre foredrag som han holdt på Hamsundagene i august). Begge deler foregår på Hamsun-museet i Storgata 44 i Grimstad med start klokka 19. Les mer og kjøp billetter her: [NO - Hamsun-museet](#)

Hamsun-gull i radio, TV og på film

Om du er interessert i å kikke/høre på enkelte (til nå) utilgjengelige gamle radio-, film og TV-opptak om Knut Hamsun (med familie) og er nysgjerrig på hva noen nordiske kulturrmedier i sin tid har hatt å melde, er kulturbase.no stedet å starte. Her er det forhåpentlig noe spennende for alle! Sjekk ut sjøl: [Søk: hamsun | Kulturbase.no](#)

Altfor lenge har en filosofi-pod inneholdende blant annet Hamsun-foredraget fra IbsenHamsun-dagene i Grimstad 7.8.2022, gått under radaren for Hamsun-Nytts redaksjon: [Filosofipod - Universitetet i Agder](#). Skroll ned til episode 14 om *Markens Grøde*. Denne podcast-skatten består for øvrig av en rekke episoder der filosof Einar Duenger Bøhn leser og diskuterer bøker med bekjente ut fra formelen «en gjest + en bok = en episode!» Varighet på Hamsun-episoden: 1 time.

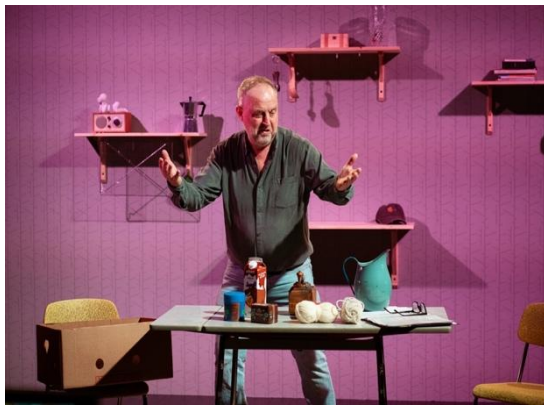
***Marie Min* på scenen igjen**

Under Bergen dramatikkfestival 30.8.-1.9. ble Tomas Espedals drama fra 2024 om Marie Hamsun, *Marie min*, iscenesatt. Vekeavisa *Dag og tids* anmelder Jan H. Landro mener (4.9.26) at manuset til Espedal er bedre som lesestykke enn som oppsetning. Monologene fungerer når du leser, men ikke så godt på scenen – “på kostnad av dramatikken”, skriver han. Samtidig berømmer teateranmelderen både Espedal og regissør Sara B. Olsen for å få fram den fascinerende og splittede Marie i dette stykket: På den ene siden en dyktig kunstner, arbeidsom kvinne og omsorgsfull mor som “blei flytta rundt på” og som følte seg svært ufri i det etter hvert temmelig ulykkelige ekteskapet med Knut, på den andre siden en landsviksdømt, forblindet antisemitt uten anger. Skuespillerne får ros for fine prestasjoner av de såre, stae og sterke Marie og Knut.

***Markens lille grøde*-turné er i gang på Hålogaland Teater**

Lørdag 9. mai hadde forestillingen *Markens lille grøde* urpremiere på Hålogaland Teater i Tromsø, og ble spilt fast på teateret til og med 13. juni. Både avisa *Nordlys* og *iTromsø* har skrevet gode omtaler av forestillingen, hvor den nordnorske humoristen Arthur Arntzen fremheves fremfor Hamsun i denne tolkningen av nobelprisromanen. Nå er forestillingen på turne. Kristian F. Figenschow spiller Hamsuns *Markens grøde* i nordnorsk fortellertradisjon og teaterhistorie gjennom denne dramatiseringen.

Fra kjøkkenkroken sjonglerer han med egne tolkninger av Hamsuns roman ispedd med anekdoter, opplesning og fortellinger, bare hjulpet av det han har for hånden av kjøkkenutstyr.

Figenschow briljerer på scenen i denne forestillingen.

Gjennom forestillingen trekkes Hamsuns karakterer frem, men vi finner også skikkelser som er levendegjort av historiefortellere som har kommet etter: Zapffe, Dybwad, Arntzen og flere.

Forestillingen får i lokalpresse svært god omtale. Overskrifter som «Herregud, den mannen kan lage karakterer» (*iTromsø*), «Knut Hamsun må vike for Arthur Arntzen i HTs tolkning av nobelprisromanen» (*Nordlys*) og

«Ekte forteljarglede» (*Klassekampen*) sier litt om den gode mottakelsen av forestillingen. I høst går den på turne i hele Troms og Finnmark, med avstikkere til Nordland. Turne-plan og billetter: halogalandteater.no

Markens Grøde- filmpremiere i høst

Det har vært litt begrensa med informasjon å få tak i om den kommende storfilmen *Markens Grøde*, men Hamsun-Nytt har da litt mer å fortelle siden forrige nummer: Trailer til filmen er lagt ut, så du kan ta en sniktitt: [Første trailer: Norsk stjernelag går løs på Knut Hamsun i «Markens grøde» – Filmweb](#)

Norsk filminstitutt (NFI) melder om at Hans Petter Molands nye spillefilm hadde verdenspremiere i programmet Special Presentation på filmfestivalen i Toronto den 12. september, før den skulle videre til filmfestival i San Sebastian([Growth of the Soil](#)).

Joakim Thorkildsen, presse-og markedssjef i Ymer Media, uttaler på e-post til Hamsun-Nytt: «Det jeg kan si er at det er bestemt at «Markens grøde» får offisiell norgespremiere 14. oktober på Bergen Internasjonale Filmfestival. Ordinær kinopremiere blir 30. oktober, og i de to ukene mellom festivalpremiere og ordinær premiere håper vi å reise landet rundt og arrangere forvisninger.»

Hovedrollene som jordbrukerparet Isak og Inger innehas av Herbert Nordrum og Asta Kamma August. Geissler spilles av

Gard B. Eidsvold, som også har skrevet manuset sammen med Moland. Produsent er selskapet 4 1/2 ved Håkon Øverås.

Filmen er allerede valgt ut av den norske Oscar-komiteen som kandidat til neste års Oscar-utdeling. Komiteen skriver blant annet «Årets kandidat er en film om å skape noe fra ingenting. Om å overleve når oddsene er dårlige, og om å skape et anstendig liv uten noen grunnmur, verken konkret eller i overført betydning.» Det storslagne i naturen og det nære og intime i detaljene overrasker og bygger sammen «en fortelling stein på stein» [Norges Oscar-kandidat er valgt – skal etterfølge suksessen til «Affeksjonsverdi»](#) . (Begge foto: Ymer media)

Æresmiddag for Nils Magne Knutsen i Bodø i november

Som takk for 38 av 38 mulige år som styremedlem i Hamsun-Selskapet før han gikk ut av styret nå i august 2026, ønsker Hamsun-Selskapet å hedre prof.em. Nils Magne Knutsen med en æresmiddag.

Omfanget og betydningen av innsatsen han har lagt ned - fra han i sin tid var medstifter av Selskapet, og siden da ved å spre kunnskap og en opplyst samtale om Knut Hamsuns forfatterskap gjennom foreninga vår - er uten sidestykke. Innsatsen har foregått på frivillig basis på kveldstid, i helger og i ferier, i seminar- eller debattform, i skrift og i tale. I tillegg var han i en årrekke primus motor både for litteraturseminaret under Hamsundagene og for Selskapets skriftserie på ca. tretti bokutgivelser.

Æresmiddagen er fortsatt under planlegging, så sted er ikke hundre prosent fastlagt. Men: Vi vil reservere et skjermet lokale på en av Bodøs bedre restauranter, og tidspunktet er 14. november kl. 18. Styret sender invitasjon til noen utvalgte medlemmer med lang fartstid i Selskapet og som har stått nær Knutsen. *Vi åpner selvsagt også for at andre medlemmer av Hamsun-Selskapet i Bodø og omegn som ønsker det, kan melde seg på og være med å hedre Nils Magne denne kvelden. Pris ca. 800 kr (tre rettes middag + drikke).*

Interessert? Send en e-post til polden@hamsun-selskapet.no eller sms til leder Hege Faust på 95085285 innen **30. oktober**. Nøyaktige opplysninger om sted for æresmiddagen annonseres på Hamsun-selskapet.no straks det er helt klart, og sted + menyvalg formidles også direkte til alle som melder seg på.

Hamsun-Selskapet er en av Norges største litterære foreninger.

For spørsmål vedr. medlemskap, bøker i Skriftserien med mer, kontakt oss på e-post: polden@hamsun-selskapet.no eller ring/send sms: 95085285.

Hjemmeside: hamsun-selskapet.no

Har du tips til sak som kan passe i Hamsun-Nytt eller på vår hjemmeside, ikke nøl med å ta kontakt med en i Selskapets styre:

Hege Faust, Lillestrøm (leder), tlf. 95085285 (hege.faust@gmail.com)

Truls Nilsen, Senja (nestleder) (truls.nilsen@mtmu.no)

Terje Øien, Hamarøy (styremedlem) (terje.øien@hamaroy.kommune.no)

Varaer:

1: Ole-Andreas Sæbø Jensen, Bergen

2: Henning Howlid Wærp, Tromsø

3: May Beate Jensen, Kjerringøy/Bodø